

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Dr. Mehmet Mehdi EKER tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Revzi TOPUZ
Muğla Milletvekili

Özelleştirme kapsamındaki Tekel'in Anadolu'daki yaprak tütün işlemleri kapatılıyor. Bu işletmelerde çalışan 12 bin devamlı kamu işçisi ya tazminatını alarak işsiz kalacak ya da geçici personel statüsüyle devlette bir süre çalışabilecek.

Tütün sanayinde yaşananlar yanlış politikaların çarpıcı göstergesi.

- 2000'de 578 bin aile 234 bin hektar toprağı işliyor, 208 bin ton tütün elde ediyordu.
- 2008'de 194 bin aile 146 bin hektar toprak işledi. 118 bin ton tütün elde etti.
- 2000'de 100 bin ton tütün ihraç ettik. 372 milyon dolar gelir sağladık.
- 2008'de ihracat 42 bin tona, ihracat geliri 173 milyona geriledi.

Tütün Türkiye'nin dünya pazarında rekabet avantajı olan bir tarım ürünü idi. 2009 yılında üretim yapan aile sayısı ve toprak büyüklüğünün gerilediğı dolayısıyla üretimim daha da düştüğü bilinmektedir.

Türkiye'de tütün üretiminde 2.5 -3 milyon insan ekmek yiyordu. Bu işten ekmek yiyenlerin sayısı 1 milyona düştü. Üretimdeki gerilemede tabii ki Tekel'in özelleştirilmesinin büyük etkisi var. Fakat özelleştirme sonu sigara pazarının tamamına hâkim olan çokuluslu firmaların kendi özel tütün türlerine dayalı karma tütünü ithal ederek kullanmaları da Türk tütüncülüğünü bitirdi.

Tekel'in son büyük işletmesiyle birlikte ismi de (logosu) 2008'de BAT'a satılınca, eski Tekel, "TTA" (Türkiye Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri) olarak değiştirildi.

Tekel tütünleri Türkiye'ye yaygın 56 yaprak tütün işletmesinde işliyordu. Bu işletmelerin çoğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da idi. Bu bölgedeki yerleşim yerlerinde yaprak tütün işleme tesisleri önemli sayıda yerel istihdam sağlıyordu. Bunlar TTA'ya bağlı idi. İşletmelerde 12 bin devamlı kamu işçisi çalışıyordu. Tekel özelleştirildikten sonra, TTA bir süre ihracat için tütün satın aldı. Bu tütünler yaprak tütün işletmelerinde işlendi. Ama son 2 yıldır TTA tütün almıyor. Yaprak tütün işletmelerine tütün gitmiyor. İşçilerin işi yok.

Türkiye'den şimdilerde ihraç edilen tütünün yaklaşık **yüzde 85'i Ege** tütünü. Ege tütünü ile diğer bölgelerin tütünü ise İzmir ve çevresindeki özel sektöre ait yaprak tütün işletmelerinde işleniyor. Bu işletmelerde taşeron firmalar mevsimlik işçi çalıştırıyor. Hükümet eski Tekel'in şimdinin TTA'sının yaprak tütün işletmelerinde çalışan işçileri işten çıkarmaya karar verdi. Bu işçilerin çoğu kıdemli ve ücretleri belli çizgiye gelmiş işçiler. Büyük bölümünün emeklilik süresi dolmadı.

Özelleştirilen kuruluşlar için uygulanan 654 Sayılı Kanun'un 4/c maddesine göre bu işçilerden çalışmak isteyenlere "geçici personel" statüsü öneriliyor. Geçici personel yıllık sözleşme ile 12 ayda 10 ay 500 TL dolayında bir para alabiliyor.

Sosyal Güvenlik hakları devam ediyor ama iş, çalışma güvenliği yok. Sözleşmesi 1 yıl sonra yenilenmez ise hiçbir hakkı olmadan işsiz kalıyor.

Konuyla ilgili olarak;

1. Görüldüğü üzere yanlış politikalarla tütün sektörü üretim yaparken üretim yapamaz hale geliyor. Türk tütüncülüğünü yeniden hayata geçirmek için bir politikanız var mı?
2. Tarlalarımız, fabrikalarımız da üretimi artmamız gerekirken boş bırakıyoruz ya da kapatıyoruz. Tütün üreticilerimiz için alternatif ne öneriyorsunuz?
3. İşsizlere iş bulacak yerde işsiz sayısını artırmaktan öteye bir iş yapılmamaktadır? Sadece bir yıl ile sınırlanan bir iş güvencesi ile işçiler baş başa bırakılmaktadır? Çalışanların işsiz kalmamaları için ne yapacaksınız?
4. Tütün sanayimizdeki Türk tütüncülüğünü korumak ve tamamen yok edilmesine karşı ne gibi önlemler almaktasınız?